

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE BRUSSEL

nr. 51
20ste kamer
Algemene rol nr 2006/5779/A

3+R

Bijlagen:

Le 51/20/08

11 besluiten
1 schriftelijk advies Openbaar Ministerie

PERSZAAK

Gedeeltelijk eindvonnis op tegenspraak + verzending bijzondere rol
(RPV)

INZAKE:

De heer George FORREST, industrieel, wonende te Lubumbashi,
D.R. Congo, Square du 30 juin 1, P.B. 1531.

Eiser,

KINROSS FORREST Limited, vennootschap naar het recht van de
Britse Maagdeneilanden, met maatschappelijke zetel te Tortola,
Britse Maagdeneilanden, Geneva Place Waterfront Drive P.O. Box
3469, Road Town.

Eiseres,

beiden vertegenwoordigd door Mter Ludo Cornelis
advokaat te 1050 Brussel, Louizalaan 99 waar keuze van
woonplaats gedaan wordt, en door Meester De Buyzer loco Bruno
Collins, advokaat te 4000 Liège, Place Saint Jacques 11/21.

TEGEN:

1. **de heer John VAN DAELE**, café-uitbater, wonende te 9100 Sint-
Niklaas, Houtbriel 23,
2. **de VZW WERELDMEDIAHUIS**, met zetel te 1060 Sint-Gillis,
Vlasfabriekstraat 11, ondernemingsnummer 0479.817.230,

Verweerders

3. **de heer Johan VANDAELE**, journalist, wonende te 9000 Gent,
Slachthuisstraat 28.

REPERT.

N° 08/20537

AFSCHRIJF afgeleverd aan
.....
(vrij: art. 260, 2°
Wb. registratie)
(G.W., art. 792-1090)

Aangeboden op .....
niet te registreren
De ontvanger

Verweerder in gedwongen tussenkomst
 Allen vertegenwoordigd door Mter Delarue loco P. Van Elsen
 advocaat te 2600 Antwerpen, Uitbreidingsstraat 80.

Gelet op:

- De dagvaarding betekend op 28 april 2006 door gerechtsdeurwaarder Marc SACRE lastens de vzw MEDIAHUIS,
- De dagvaarding betekend op 2 mei 2006 door gerechtsdeurwaarder Marc SACRE lastens de heer John VAN DAELE,
- De dagvaarding betekend op 21 juni 2006 door gerechtsdeurwaarder Gilbert DE WILDE lastens de heer Johan VANDAELE,
- De conclusie, tweede conclusie, conclusie, syntheseconclusie, aanvullende conclusie en aanvullende conclusie, neergelegd ter griffie op respectievelijk 19 juni 2006, 26 september 2006, 22 februari 2007, 15 juni 2007, 29 januari 2008, 27 februari 2008 en 28 februari 2008,
- De conclusie, syntheseconclusie en aanvullende conclusie, neergelegd ter griffie op respectievelijk 31 juli 2006, 13 april 2007 en 11 februari 2008,
- Het schriftelijk advies van het Openbaar Ministerie neergelegd ter zitting op 25 januari 2008,
- de stukken van partijen.

Gehoord de raadsman van de heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED en de raadsman van de heer VAN DAELE, de heer VANDAELE en de vzw WERELDMEDIAHUIS in hun pleidooi ter zitting van 21 december 2007 en 29 februari 2008, waarna de zaak in beraad werd genomen.

Toepassing is gemaakt van de bepalingen van de wet van 15/06/1935 op het taalgebruik in gerechtszaken.

***

I. FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

1.
 In de loop van de maand maart 2006 heeft het magazine MO* (Mondiaal Magazine) een artikel gepubliceerd over de heer FORREST. Deze magazine wordt maandelijks als bijlage bijgevoegd bij het weekblad Knack.

Het artikel kreeg de titel " Congo vergooit zijn kroonjuwelen" en werd geschreven door John VANDAELE.

Op de cover van het maandmagazine werd de heer FORREST afgebeeld, met als ondertitel "George FORREST – Koper-koning van Congo". De kledingdracht van de heer FORREST doet volgens hem denken aan de voormalige president van ex-Zaire, Mobutu Sese Seko, en hij wordt er getekend op een stempel, met de Congolese vlag op de achtergrond.

De heer FORREST en zijn bedrijf, KINROSS FORREST LIMITED, waren zeer beledigd door de karikatuur die op de cover van het tijdschrift voorkwam evenals door het artikel zelf dat vol leugens en beledigingen zou staan.

Vermits de heer FORREST en zijn bedrijf van mening zijn dat zowel de journalist, de heer Johan VANDAELE, als de uitgever van het magazine, de vzw WERELDMEDIAHUIS, gezamenlijke fouten hebben begaan die een aanslag op de reputatie, de eer en de goede naam veroorzaken, dienen zij samen aansprakelijk te worden gesteld voor de schade.

In eerste instantie gaan de heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED, verder eisers genaamd, over tot dagvaarding van de heer Johan VAN DAELE en van de vzw WERELDMEDIAHUIS. Zeer vlug komen ze tot het besef dat de heer John VAN DAELE in geen geval de journalist en schrijver van het artikel in kwestie kan zijn.

Een paar maanden later gaan eisers over tot een dagvaarding in gedwongen tussenkomst van de journalist van het artikel, de heer Johan VANDAELE.

Ter zitting van 21 december 2007 wordt de zaak gepleit en de heer DEMEYERE, Substituut van de Procureur des Konings, aan wie de zaak dan wordt meegedeeld voor advies, vraagt om de zaak uit te stellen voor schriftelijk advies. Ter zitting van 25 januari 2008 legt hij zijn advies neer. Hij besluit tot de niet-ontvankelijkheid ten aanzien van de eerste en de tweede verweerders, en verklaart de vordering ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond ten aanzien van verweerder in gedwongen tussenkomst. De zaak wordt nog kort gepleit op de zitting van 29 februari 2008 teneinde partijen toe te laten te antwoorden op het advies van het Openbaar Ministerie.

II. VORDERINGEN

De **vordering van de heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED** zoals laatst geformuleerd in hun aanvullende conclusie van 11 februari 2008 strekt ertoe:

“ Verweerder in gedwongen tussenkomst en tweede verweerster te horen veroordelen tot betaling van een provisioneel bedrag van 50.000 euro aan elk van eisers, te vermeerderen met nalatigheidsintresten, als schadeloosstelling en intresten voor de berokkende morele schade geleden ten gevolge van de foutieve publicatie, zowel van het artikel getiteld “Kabila en Forrest in een tango mortale. Congo vergooit zijn kroonjuwelen”, als van de karikatuur van de heer FORREST op de dragers uitgegeven door tweede verweerster;

Tweede verweerster en verweerder in gedwongen tussenkomst te oren veroordelen tot staking van publicatie van voornoemd artikel, in welke taal ook en op welke drager ook (elektronisch, papier, ...) onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 euro t a.v. elke verweerder, per dag vertraging te rekenen vanaf de dag volgend op de betekening van het tussen te komen vonnis aan elke verweerder;

Tweede verweerster en verweerder in gedwongen tussenkomst te horen veroordelen tot publicatie van het tussen te komen vonnis, zonder enige commentaar, op de homepage van de websites van verweerders en tot de mededeling van het tussen te komen vonnis aan alle gekende bestemmingen van het "memorandum", beide veroordelingen onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 euro t.a.v. elke verweerder per dag vertraging te rekenen vanaf de dag volgend op de betekening van het tussen te komen vonnis;

Het vonnis uitvoerbaar bij voorraad te horen verklaren, niettegenstaande elk verhaal, zonder waarborg en zonder mogelijkheid tot kantonnement."

II. IN RECHTE

A. Nopens de ontvankelijkheid van de vordering

1. Ten aanzien van de heer John VAN DAELE

Op 2 mei 2006 werd de heer John VAN DAELE verkeerdelijk gedagvaard door de heer FORREST en door KINROSS FORREST LIMITED. Hij is immers cafe-uitbater en geen journalist.

In conclusie geven eisende partijen dit toe. Nadien werd de juiste persoon, zijnde de heer Johan VANDAELE gedagvaard, waardoor de vordering zoals bij dagvaarding gesteld ten aanzien van de heer John VAN DAELE zonder voorwerp is.

De vordering is lastens John VAN DAELE onontvankelijk.

2. Ten aanzien van vzw WERELDMEDIAHUIS

1.
De vordering lastens de vzw WERELDMEDIAHUIS behelst twee aspecten.

2.
Enerzijds verwijten eisers haar dat zij een beledigende karikatuur op de cover geplaatst hebben.

De vzw WERELDMEDIAHUIS verwijst naar de trapsgewijze aansprakelijkheid zoals voorzien in artikel 25, lid 2 van de Grondwet, waarbij gesteld wordt dat "wanneer de schrijver bekend is en zijn

woonplaats in België heeft, de uitgever, de drukker of de verspreider niet kan worden vervolgd".

Vzw WERELDMEDIAHUIS verwijst naar een arrest van het Hof van Cassatie van 29 juni 2000 om aan te tonen dat een uitgever, drukker of verspreider naast de schrijver wordt vervolgd indien hij een fout begaan heeft die volkomen onderscheiden dient te worden van de fout van de schrijver.

Eisende partijen wijzen op het gebrek aan toezicht of controle van de uitgever op hetgeen werd gepubliceerd. Ze verwijten de vzw WERELDMEDIAHUIS ook een verregaande en foutieve vooringomenheid.

In ondergeschikte orde menen eisers dat de vzw WERELDMEDIAHUIS aansprakelijk dient te worden gesteld voor de publicatie van het artikel op grond van artikel 1384, lid 3 van het burgerlijk wetboek.

De vzw WERELDMEDIAHUIS verwijst terecht naar artikel 25, tweede lid van de Grondwet waarin wordt bepaald dat wanneer de schrijver bekend is en hij zijn woonplaats is België heeft, de uitgever, de drukker of de verspreider niet kan worden vervolgd. Deze regel van getrapte verantwoordelijkheid werd reeds bij de totstandkoming van de Grondwet, in de Grondwet werd opgenomen, om een zo ruim mogelijke persvrijheid te waarborgen. Indien uitgevers of drukkers zouden worden blootgesteld aan vorderingen gericht op het bekomen van aanzienlijke schadevergoedingen, zou het immers niet denkbeeldig zijn dat die uitgevers of drukkers elke tekst die tegen iemand of de overheid, enige kritiek zou inhouden, zou weigeren uit te geven, te drukken of te verspreiden, enkel en alleen maar om zichzelf te beschermen. Een dergelijke houding komt neer op een interne censuur binnen de media waarbij de persvrijheid aan banden zou worden gelegd.

Bij arrest van 31 mei 1996 besliste het Hof van Cassatie (Cass. 31 mei 1996, *R.W.*, 1996-1997, p. 565-566) dat artikel 18 van de Grondwet (huidig artikel 25) aan de uitgevers, drukkers en verspreiders het voorrecht verleent zich aan elke, zowel strafrechterlijk als burgerrechtelijk aansprakelijkheid te kunnen onttrekken wanneer de schrijver bekend is en zijn woonplaats in België heeft, waarbij dit voorrecht de mogelijke toepassing van een vordering tegen drukkers, uitgevers en verspreiders, gegrond op artikel 1382 B.W., aanzienlijk beperkt.

Alhoewel het niet ondenkbaar is dat de uitgever een bewuste fout begaat naast die van de journalist, is het louter publiceren van een artikel, al dan niet met toevoeging van enkele subtitels of tekeningen, geen fout die ten laste kan gelegd worden van de uitgever.

In huidig geding wordt niet aangetoond op welke wijze de vzw WERELDMEDIAHUIS een onderscheiden fout zou hebben begaan. De karikatuur op de cover en het artikel zijn twee onderscheiden gegevens die in het tijdschrift werden gepubliceerd.

Door enkel het artikel te laten publiceren begaat de vzw WERELDMEDIAHUIS geen fout, ongeacht of het artikel lasterlijk en beledigend is (hetgeen verder zal onderzocht worden).

Ook de artikelen 1382 en 1384, lid 3 van het burgerlijk wetboek zijn niet van toepassing. Wanneer is vastgesteld dat er in huidig geding geen afstand kan gedaan worden van de getrapte aansprakelijkheid doordat geen onderscheiden fout wordt vastgesteld in hoofde van de vzw WERELDMEDIAHUIS, kan ook de toepassing van artikel 1384, lid 3 van het burgerlijk wetboek dit niet omzeilen.

Zoals de vzw WERELDMEDIAHUIS het terecht stelt, zou artikel 25 van de Grondwet op die manier omzeild worden en aldus geen enkele daadwerkelijke uitwerking meer hebben.

De vordering lastens de vzw WERELDMEDIAHUIS voor wat betreft de publicatie van het artikel, is derhalve onontvankelijk.

3.
Anderzijds krijgt de vzw WERELDMEDIAHUIS het verwijt "ernstige journalistiek naar de achtergrond te hebben verschoven" door het artikel "*Kabila en Forrest in tango mortale. Congo vergooit zijn kroonjuwelen*" te publiceren.

De ontvankelijkheid van de vordering van eisers ten aanzien van de vzw WERELDMEDIAHUIS moet ook onderzocht worden voor wat betreft de karikatuur die op de cover voorkomt.

Hierbij stelt de vzw dat de getrapte aansprakelijkheid voorzien in artikel 25, lid 2 van de Grondwet van toepassing is. Ze meent dat de afbeelding eveneens een drukpersmisdrijf kan uitmaken, waardoor niet de uitgever maar enkel de ontwerper van de karikatuur kan worden aangesproken. Minstens dienden eisers zich volgens de vzw te richten tot de verantwoordelijke uitgever en niet tot de uitgevende vennootschap.

Terecht stellen eisers dat er geen analogie kan gemaakt worden met de wet omtrent het recht van Antwoord van 23 juni 1961.

Hier is het inderdaad noodzakelijk dat de verantwoordelijke uitgever gekend is, omdat hij volgens deze wet de strafrechtelijke verantwoordelijkheid draagt. Niets belet echter dat eisende partijen zich richten tot de uitgevende vennootschap van een magazine teneinde schadevergoeding te vorderen voor een beledigende afbeelding op de cover van de magazine.

Ongeacht de ontwerper van deze tekening met subtekst, is het de bewuste keuze van de uitgevende vennootschap geweest om deze als cover van haar maandblad te kiezen.

Ook de toepassing van artikel 25 lid 2 van de grondwet wordt niet gevolgd.

De afbeelding op de cover kan niet beschouwd worden als de rechtstreekse uiting van een gedachte of mening in de betekenis die de artikelen 19 en, derhalve, 25 van de gecoördineerde Grondwet aan die uitdrukking hechten. Artikel 25 verwijst immers uitdrukkelijk naar "de schrijver". De afbeelding die gebruikt werd op de cover is niets anders dan een voorstelling van een persoon en geen geschrift, waarop de het uitzonderingsregime dat op de drukpersmisdrijven van toepassing is, geen uitwerking heeft.

De vordering van de heer FORREST en van KINROSS FORREST LIMITED lastens de vzw WERELDMEDIAHUIS is ontvankelijk.

3. Ten aanzien van de heer Johan VANDAELE

Opnieuw dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen de vordering die betrekking heeft op de afbeelding van de cover en de vordering die betrekking heeft op het artikel.

De discussie opgeworpen door partijen raakt de grond van de zaak en niet haar ontvankelijkheid. Deze zal dan ook verder onderzocht worden.

4. Besluit

De vordering van de heer FORREST en van KINROSS FORREST LIMITED is ontvankelijk ten aanzien van de vzw WERELDMEDIAHUIS voor wat betreft de afbeelding op de cover van het maandblad MO.

De vordering van de heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED is ontvankelijk ten aanzien van de heer Johan VANDAELE.

B. Nopens de grond van de zaak

1. Betreffende de vraag tot voorlopige maatregelen

De rechtbank stelt vast dat eisers in het dictum van hun laatste aanvullende conclusie van 11 februari 2008 hun volledige vordering hernemen, behalve het aspect van de voorlopige maatregelen. Ook ter zitting werd hier niet meer op gewezen.

Gelet op het feit dat de zaak in haar totaliteit in beraad werd genomen, is het onderzoek om eventueel voorlopige maatregelen op te leggen, niet meer dienend.

Dit aspect wordt verder niet meer besproken.

2. Betreffende de afbeelding op de cover

1.

De cartoon die gebruikt werd op de cover betreft een postzegel waarop de heer FORREST staat afgebeeld, met de Congolese vlag op de achtergrond. Hij draagt er een hoofddeksel dat sterk doet denken aan het hoofddeksel van de voormalige Congolese president Mobutu. Onder de postzegel staat te lezen: "George Forrest: koper-koning van Congo".

De heer FORREST meent dat door de vergelijking die wordt gemaakt met president Mobutu, de indruk wordt gewekt dat hij dezelfde misbruikpraktijken hanteert als de voormalige president.

Hij meent geenszins te beantwoorden aan dit beeld en vindt de karikatuur onnodig kwetsend, beledigend en lasterlijk.

De vzw WERELDMEDIAHUIS verwijst naar artikel 10 van het EVRM, dat de vrijheid van meningsuiting voorziet.

Artikel 10,§2 EVRM legt zelf een beperking van deze vrijheid op.

Er wordt ook gewezen op het "recht op humor" en het feit dat een publieke persoon meer moet kunnen verdragen dan een persoon die niet gewend is in de media te verschijnen.

Hoewel er zeker plaats moet zijn voor humor, karikaturen en spotprenten in de media, moet er steeds voor gezorgd worden dat hiermee het recht op privé-leven of de bescherming van de persoonlijke levenssfeer niet wordt geschonden.

De vzw WERELDMEDIAHUIS kan niet gevolgd worden wanneer deze stelt dat het artikel en de afbeelding op de cover onlosmakelijk verbonden zijn. Het artikel schetst een algemeen beeld van de huidige toestand in Congo, zonder het uitsluitend te hebben over de heer FORREST. Hoewel de heer FORREST duidelijk wordt vernoemd in het artikel, verantwoordt niets dat zijn foto als basis wordt genomen om daarrond een spotprent te maken en dit zo op de cover af te beelden.

De ondertitel is aanvaardbaar en kan niet als lasterlijk beschouwd worden. De combinatie met de tekening echter wel. Het was duidelijk de bedoeling dat de lezer een rechtstreeks verband zou leggen tussen de heer FORREST en voormalig president Mobutu, hoewel dit verder geenszins gestaafd wordt.

Het feit dat de heer FORREST een onbetwistbaar invloedrijk persoon is in Congo, verantwoordt niet dat er een vergelijking met voormalig president Mobutu wordt gemaakt.

De gebruikte knipoog zoals vzw WERELDMEDIAHUIS de verwijzing naar een Afrikaans staatsman uitlegt, is buiten proportie. Het recht op humor

moet begrensd worden, wanneer de humor enkel tot doel heeft een bepaalde persoon op een onaanvaardbare manier te raken.

Het feit dat de heer FORREST een bekend en machtig industrieel in Congo is, betekent niet dat hij in om het even welke vorm kan worden afgebeeld. Het tijdschrift MO* is een geëngageerd maandblad. Door deze spotprent te gebruiken wilt de vzw WERELDMEDIAHUIS duidelijk maken wat de heer FORREST volgens haar symboliseert. Door een duidelijke vergelijking met voormalig president Mobutu, gaat ze te ver.

De spotprent is wel degelijk lasterlijk en beledigend ten overstaan van de heer FORREST.

2.

De heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED menen dat zij schade hebben geleden doordat hun eer en goede naam zijn geschonden.

KINROSS FORREST LIMITED toont niet aan op welke manier er via de afbeelding van de heer FORREST een link wordt gelegd naar het bedrijf dat door de heer FORREST geleid wordt. De vordering tot schadevergoeding van KINROSS FORREST LIMITED wordt afgewezen bij gebrek van oorzakelijk verband.

De heer FORREST wijst op het feit dat hij zich naar aanleiding van de litigieuze griefhoudende publicatie steeds opnieuw moet verantwoorden in België, in Congo, en ook op een uitgebreider internationaal vlak.

Het bestaan van het oorzakelijk verband tussen de fout en de schade die de heer FORREST heeft geleden, staat vast. Doordat de gekozen karikatuur misplaatst en beledigend is, is het zeer aannemelijk dat de heer FORREST morele schade heeft geleden.

De rechtbank houdt echter geen rekening met het feit dat de heer FORREST regelmatig in een slecht daglicht wordt gesteld waardoor hij steeds opnieuw zijn goede inzet moet bewijzen.

De schadevergoeding die wordt toegekend wordt beperkt tot deze die veroorzaakt werd door de karikatuur op de cover, en kan niet worden begroot op alle andere negatieve persverschijningen die er al geweest zijn.

De heer FORREST kan dan wel aanbieden dat de gevorderde schadevergoeding zal bestemd worden voor sociale en educatieve projecten, toch wordt het gevorderde bedrag van 50.000 euro niet toegekend.

Bij gebrek aan enige begroting of specificering van de schade, wordt de schadevergoeding bepaald op een symbolische 1 euro voor de morele schade die de heer FORREST opliep ten gevolge van de spotprent op de cover van het magazine MO.

3.

Eisers menen dat ook de heer VANDAELE aangesproken dient te worden voor de schade veroorzaakt door de cover.

In hun syntheseconclusie stellen eisers echter dat de heer VANDAELE enkel wordt aangesproken voor de schade die door zijn geschrift werd veroorzaakt. Ze stellen verder uitdrukkelijk dat ze hem niet aansprakelijk achten voor de schade veroorzaakt door de cartoon omdat deze niet van zijn hand is. Ze nemen het hem enkel kwalijk dat hij zijn artikel samen met de cartoon liet publiceren.

Eisers tonen niet aan in welke zin de heer VANDAELE inspraak zou hebben gehad in de publicatie van de afbeelding van de cover of zijn toelating zou hebben gegeven voor de desbetreffende afbeelding.

Aangezien niet wordt betwist dat de cartoon niet van zijn hand is en dat hij niet kan aangesproken worden voor de schade die hierdoor zou zijn veroorzaakt, is de vordering voor dit aspect van de vordering ongegrond ten aanzien van de heer VANDAELE. De heer VANDAELE kan dan ook niet worden aangesproken enkel en alleen op het feit dat het door hem geschreven artikel werd gepubliceerd met een cover die verwijst naar het artikel.

3. Betreffende het artikel

Overeenkomstig artikel 10 EVRM heeft eenieder het recht op vrijheid van meningsuiting, dat de vrijheid omvat een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen en denkbeelden te ontvangen of door te geven, zonder inmenging van overheidswege.

Volgens artikel 10, lid 2 EVRM brengt de uitoefening van deze vrijheid ook plichten en verantwoordelijkheden met zich mee en kan ze onderworpen worden aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden en sancties die bij wet worden voorzien en die in een democratische samenleving nodig zijn onder meer in het belang van de goede naam of de rechten van anderen.

Ook in artikel 19 en 25 lid 1 van de Grondwet wordt de vrijheid van meningsuiting gewaarborgd.

Artikel 22 van de Grondwet stelt dat eenieder het recht heeft op de eerbiediging van zijn privé-leven en zijn gezinsleven, behalve in de gevallen en onder voorwaarden in de wet bepaald.

De Grondwet, met de in artikel 25, lid 1 en artikel 19 gewaarborgde vrijheid

van meningsuiting sluit niet uit dat een persoon een burgerlijke veroordeling oploopt tot schadeloosstelling op grond van artikel 1382 B.W. wanneer door de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting, het recht op eer of goede naam wordt gekrenkt, hetgeen een wettelijke sanctie uitmaakt in de zin van artikel 10, lid 2 EVRM.

In casu wordt nagegaan of de heer VANDAELE bij de redactie van het artikel dat in maart 2006 in het magazine MO werd gepubliceerd, gehandeld heeft zoals een normaal en zorgvuldig handelende auteur die zich in gelijke omstandigheden bevindt.

Er moet dus een belangenafweging worden gemaakt tussen het recht van vrije meningsuiting en het ingeroepen, geschonden recht zoals het recht op bescherming van de goede naam.

In casu wordt nagegaan of de heer VANDAELE gehandeld heeft zoals normaal en zorgvuldig handelende auteur die zich in gelijke omstandigheden bevindt.

Het artikel is gesteund op standpunten van verschillende niet-gouvernementele organisaties, het advocatenkantoor Fasken Martineau waaraan gevraagd werd een analyse te maken betreffende mijncontracten en openbare verslagen. Het artikel kadert in een artikelenreeks die in 2005 en 2006 gewijd werden aan de Democratische Republiek Congo.

De heer VANDAELE omschrijft zijn artikel in conclusie terecht als kritisch, geëngageerd doch evenwichtig, waarbij de heer FORREST en de Forrest Groep niet onvermeld konden blijven, enerzijds vanwege hun jarenlange prominente aanwezigheid in de Congolese economie en anderzijds als actueel voorbeeld van de wijze waarop de mijnen geëxploiteerd worden.

Terecht stelt de heer VANDAELE dat van een gemiddeld aandachtige lezer mag verwacht worden dat hij geen voortvarende of onterechte conclusies zal trekken uit een bepaalde berichtgeving.

De heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED beweren dat het artikel bol van leugens en onjuistheden staat en dat het elke objectiviteit mist.

Ze verwijzen tevens naar de opdringerige en overdreven titels en ondertitels die in het artikel werden gebruikt. Tenslotte wordt gewezen op de tekenende plaats van het artikel in het tijdschrift, met name juist voor een artikel over de oorlogsslachtoffers van Congo.

De heer VANDAELE heeft zich gesteund op tal van bronnen, zowel van nationale als van internationale aard, zowel van openbare overheden als van ngo's. Deze bronnen werden ook telkens duidelijk vermeld.

Het feit dat er melding wordt gemaakt van een advies dat de ngo's gekregen hadden van een Canadees advocatenkantoor, dat na de publicatie stelt dat de analyse niet de opinie van het kantoor weergeeft, kan niet ten laste gelegd worden aan de heer VANDAELE. Het onderzoek werd gezamenlijk gefinancierd door MO*, Broederlijk Delen, 11.11.11. en Raid, waardoor het publiceren ervan niet aan de heer VANDAELE rechtstreeks kan verweten worden.

Ook de linken met de foto's, de gebruikte ondertitels en de artikels die volgen op het kwestieuze artikel van de heer VANDAELE kunnen hem niet verweten worden gelegd. De heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED tonen immers niet aan op welke manier de journalist hier inzake niet zou gehandeld hebben als een objectief en voorzichtig journalist.

Het weze herhaald dat op een journalist geen resultaatsverbintenis rust nopens de juistheid van de door hem berichte feiten. Zijn aansprakelijkheid komt slechts in het gedrang wanneer hij niet gehandeld heeft als een zorgvuldig journalist die zich geplaatst ziet in dezelfde omstandigheden. Zulks is niet het geval wanneer hij, zonder zich te laten leiden door sensatie, de nodige informatie vergaart en de versies van de verschillende partijen op een evenwichtige wijze weergeeft. (zie ook Antwerpen 26 september 1995, *R.W.* 1995-96, 855.)

Uiteraard moet het artikel geplaatst worden binnen het kader en de lezers waarvoor het magazine bestemd is. De journalist heeft nu eenmaal een artikel geschreven dat verschenen is in een geëngageerd maandblad. De lezer zal derhalve de berichtgeving vanuit dit oogpunt lezen. Het maandblad staat vol van kritische bedenkingen bij de gang van zaken in de hele wereld. Het is duidelijk het opzet van MO*-magazine om de lezer via een kritische kijk wakker te schudden voor bepaalde wantoestanden.

Bovendien dient erop gewezen te worden dat, in tegenstelling tot hetgeen de heer FORREST laat uitschijnen, het artikel niet alleen de heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED betreft, doch veel meer een schets is van de dramatische economische toestand in Congo. Uiteraard is ook het tijdstip van het verschijnen van het artikel van belang. Het was de bedoeling van de journalist om op de vooravond van de verkiezingen de huidige toestand te schetsen, en zich luidop de vraag te stellen of de verkiezingen enige verandering in Congo zou brengen.

De heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED kunnen ook niet voorbijgaan aan de verschillende passages waarin ze in een goed daglicht gestoken worden. Ook hieraan gaat de heer VANDAELE als journalist niet voorbij. De heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED kunnen blijkbaar de hele kritiek rond de gang van zaken inzake de mijnactiviteiten moeilijk verdragen. Ze verliezen hierbij evenwel uit het oog dat ze een fout lastens hen persoonlijk dienen aan te tonen teneinde een schadevergoeding van de journalist te kunnen vorderen.

Niet enkel de heer FORREST en zijn bedrijf worden onder de loep

genomen. Dat de heer FORREST en de KINROSS FORREST LIMITED in dit artikel genoemd worden en dat ze op sommige vlakken bekritiseerd worden, is te verwachten.

Als grote, Belgische industrieel die vaak in opspraak komt in België, moet de heer FORREST dit soort artikels in gespecialiseerde maandbladen dopen.

De heer VANDAELE kan niet worden verweten zich anders te hebben gedragen dan wat van normaal en zorgvuldige handelende auteur die zich in gelijke omstandigheden bevindt, wordt verwacht. Hij heeft geen fout begaan door het artikel te schrijven en heeft zich ook niet onzorgvuldig gedragen.

De vorderingen die de heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED tegen de heer VANDAELE richten, zijn ongegrond.

De heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED worden veroordeeld tot het betalen van de rechtsplegingsvergoeding aan de heer VANDAELE en MO* WERELDMEDIAHUIS.

**OM DEZE REDENEN,
DE RECHTBANK,**

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Gelet op het schriftelijke advies van de heer DEMEYERE, substituut van de procureur des Konings d.d. 25.01.2008,

Rechtsprekend in eerste aanleg en na tegenspraak,

Verklaart de vordering van de heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED zoals gericht tegen de heer John VAN DAELE onontvankelijk,

Verklaart de vordering van de heer FORREST en KINROSS FORREST LIMITED zoals gericht tegen de vzw WERELDMEDIAHUIS onontvankelijk voor wat betreft de vordering betreffende het artikel dat in maart 2006 in MO*Magazine verschenen is ;

Verklaart de vordering van de heer FORREST en van KINROSS FORREST LIMITED zoals gericht tegen de heer Johan VANDAELE onontvankelijk doch ongegrond ;

Verklaart de vordering van de heer FORREST zoals gericht tegen de vzw WERELDMEDIAHUIS onontvankelijk voor wat betreft de vordering betreffende cover verschenen op het MO*Mondiaal Magazine van de maand maart 2006 en gegrond in hiernabepaalde mate ;

Veroordeelt de vzw WERELDMEDIAHUIS tot het betalen van 1 euro

morele schadevergoeding aan de heer George FORREST ;

Stelt de zaak in voortzetting voor wat betreft de rechtsplegingsvergoeding en zendt hiertoe de zaak naar de bijzondere rol.

Aldus gevonnist en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de twintigste kamer van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel, op

25 april 2008

waar aanwezig waren en zitting namen:

De Heer P. VALVEKENS : rechter, waarnemend voorzitter,

De Heer A. MOREL: rechter,

Mevrouw J. DE RIDDER: rechter

De Heer L. STABEL : griffier.

STABEL

DE RIDDER

MOREL

VALVEKENS